

“The overall pattern of growth in expenditure shows that the growth of development expenditure is maintained at a reasonable level of 15.09%. There seems to be a shift in favour of non-developmental expenditure.

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನೀವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಾನೇನು ಹೊಸದಾಗಿ ಹಂಚಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನವರು ಶೇಕಡ ೮.೫, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದವರು ೮.೯, ಮತ್ತು ನಾವು ಶೇಕಡ ೯.೦ ರಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಮಾಲನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದರ ಬೆಲೆಯ ಹೊರೆ ಯಾರಿಗೆ ಆಗಬೇಕು ? ಕೊಳ್ಳುವಂತಹವರಿಗಾದರೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಕೊಳ್ಳುವಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಹೊರೆ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾಡಿರುವ price level ನಲ್ಲಿ ನೀವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

“By and large the price trends in Karnataka conforms to those of the country as a whole.” Further you have said,

“It can be seen that wholesale prices of agricultural commodities in the state have gone up during the current year upto December 1980 by 10.5% as against 11.7% increase in the prices of food articles.

“The consumer prices for working classes have gone up in Karnataka by 16.7% between March and December 1980. the consumer price index for working class for All-India has gone up by only 10.2%” This is what you have admitted.

“Agricultural labour in Karnataka has gone up by 13.8% as against 11.8% for All-India.”

ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಜೀವನ ದುಬಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ; ಬೇರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೀವನ ದುಬಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ; ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಜೀವನ ದುಬಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನೀವು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ. ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯ ಭಾರ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ? ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿರುವ ೫೦ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಹಿತಿ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಭದ್ರಾ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ೨,೪೦,೦೦೦ ಎಕರೆ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ : ೧,೭೫,೦೦೦ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ನೆಲಗಡಲೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ; ೩೨,೦೦೦ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ; ೩,೦೦೦ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟ ೩೦,೦೦೦ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಗೆ ಎಕರೆಗೆ ೬೦-೮೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಅದರ ಒಟ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೮೮,೦೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಧ ಸಚಿವರು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆಗೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆಗೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ, ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಯಾರಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಆದರೆ ಹೇಗೆ ಬೇಕು ಅದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ. ಭದ್ರಾ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ೨,೪೦,೦೦೦ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ನೆಲಗಡಲೆ ಬೆಳೆಯುವ ೧,೭೫,೦೦೦ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ೬-೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ೫೦,೦೦೦ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ೧೩-೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ೨,೧೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ೧೬ ೭೬,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆ, ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ೩೦,೦೦೦ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಭದ್ರಾ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಕೆರೆ ಕೆಳಗೆ ಬರುವ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅನ್ನ ಹಳಸಿರುವುದನ್ನು ಬಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಡೀ ಅನ್ನವನ್ನು ಮೂಸಿ ನೋಡುವುದು ಬೇಡ; ಒಂದು ಅನ್ನವನ್ನು ಮೂಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು ಹಳಸಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಹೇಗೆ ಬಿಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಸಾಕು. ೨,೦೦,೦೦೦ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅವರಿಗೆ ೧೬,೦೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ೧೪,೦೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ ಇಷ್ಟತ್ತಾ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು? ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಸೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ ರದ್ದು ಮಾಡಿದರೋ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸರ್ಕಾರದ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವರ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಗುರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅರ್ಥಿಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅವರ ಸಮಗ್ರ ನೀತಿಯೇ ಹೀಗೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ವರ್ಷವೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ; ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ೨ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಇದೆ. Another positive development during the year is in the employment front. ಪಾಸಿಟಿವ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದರೆ ಏನೆಂದು ಅದನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಏನೋ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕು, ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಯಾರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು; ತೆರಿಗೆಯ ಹಣವನ್ನು ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೇನಾದರೂ ತಾರತಮ್ಯ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿ ಇದೆಯೇ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇನು ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಡುವ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೆಲವರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸವಾಲು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರು, ಈ ತೆರಿಗೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲ; ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಅದರ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಈ ಕಾನೂನು ಲಾಘವಾದ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಅರಕೇರಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರು)

ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್. - ಆ ಹಣವನ್ನು ವರ್ತಕರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸರಿ ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿರುವಾಗ ಅದು ೭೯ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಲಾಘವಾಗಬಾರದು, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೮೦ ರಿಂದ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ತಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿ ಹಿಂಸೆ, ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿ ಏನಿದೆ ; ಅವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೆಸ್ ಹಾಕಿದ್ದರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸೆಸ್ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕೋರ್ಟು ಹೇಳಿತು. ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ ಸೆಸ್ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರ್ಟು ಹೇಳಿತು. ರೈತರಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಾಗ ಇವರು ಕೋರ್ಟು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ರೈತರದು ಆದರೆ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಇವರೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ವರ್ತಕರದ್ದು ಆದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ ; ರೈತರದ್ದು ಆದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಕ ವರ್ಗ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಮಾಡಿತು ; ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಇದು ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ ; ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ; ವರ್ತಕರದ್ದು ಆದರೆ, ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸುತ್ತೀರಿ ; ರೈತರದ್ದು ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ರೈತರು ನೀರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ; ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಜನ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಆಸೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ : ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಗಳನ್ನು ಕಾಟಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಹಾಗೆ. ಈಗ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೀರಿ ; ನೀವು ಸುಳ್ಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಗೋಪಾಲರಾಯರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಡೆಸಿದ ಹಾಗೆ, ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಜಮಾ ಮಾಡಿದರೆ ; ೬೫ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ೩೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡೋದು, ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಇದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂತು. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಆದ ಮೇಲೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದು ದುಡ್ಡು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ; ಅಲ್ಲಿ ೬೫ ಇಲ್ಲ ; ೩೫ ಇಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ದಿವಾಳಿ ಆಗಿದೆ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಗೋಪಾಲರಾಯರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಡಿ ಫಾಸಿಟ್ ವಾಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಒಂದು ವರ್ಗ ಕೇಳಿದಾಗ ಈ ಇಮಸ್ಯೆ ಬರುತ್ತೆ. ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಬೇರೆ ವರ್ಗ ಬೇರೆ ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದಿವಾಳಿ ಆಗಬಾರದು ; ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲೂ ಬಾರದೂ ರೀತಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಓ.ಡಿ. ಎಷ್ಟು ತಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಬಿಡುತ್ತೀರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಆಯ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಹಾ ಧೋರಣೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ, ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಚನ್ನಾಗಿದೆ, ನಾವು ತರುತ್ತೇವೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಯಾವಾಗ ತರುತ್ತೀರಿ ? ಯಾವಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ನಿಮಗೆ ಗೋಸ್ಕರ ರಾಜ್ಯ ಕಾಯುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಇನ್ನು ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕಾನೂನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ? ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿ.ಸಿ.ಎ. ಅಥಾರಿಟಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಯಾವ ಸೆನ್ಸೆಟಿವ್ ಕ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೀ ? ಸಿ. ಸಿ. ಎ. ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂಥ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದೇ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದು ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಇದು ಹೈಕೋರ್ಟು ರಿಟ್ ಪೀಠೀಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಿಗೂ, ಉತ್ಪಾದನೆಗೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ಇದ್ದರೆ, ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಶಾಸ ಇದ್ದರೆ, ಯಾರು ದುಡಿಯುವ ಜನತೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಇವರು ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ, ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಹಾಗಾದರೂ ಮಾಡಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ಎರಡು ಪಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಇನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗಿದೆ ? ಇದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಯಾವಾಗ ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಪಟ್ಟಣ ದಲ್ಲಾಗಲೀ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗವನ್ನು ಹಾಗೂ ವರ್ತಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಟಾಟಾ ಮತ್ತು ಬಿರ್ಲಾ ಅಂತವರನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ತೆರೆಯುತ್ತೀರಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ, ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತೆ. ಇವತ್ತು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಾಮಾನು ಸಿಗುತ್ತೆ, ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಂಗಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಆದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಿಂದರೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಏನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹತ್ತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ ಇವತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಬರದಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದೇ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ? ತಿಳಿಯದೇ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ? ಅಂತೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ.

ಇನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಯಾವರೀತಿ ಬಂತು. ರಾಜಧಾನಿ ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಆಸೆಯನ್ನು ದುಟ್ಟಿಸಿದಿರಿ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ? ಈ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಟಾಟಾ ಮತ್ತು ಬಿರ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿದಿರಿ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ? ನಮ್ಮ ಜನತೆ ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ರಾತ್ರಿ ಕಂಡ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಲೇ ಹೋಗಿಬಿದ್ದರೆ ಎಂಬಂತೆ, ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಗೆ ಅಂದರೆ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ನಾನು ಚೈನಾ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ರಷ್ಯ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೋರಾಡುವುದು ಒಂದು ಗುರಿಗಾಗಿ. ಇವತ್ತು ವರ್ಗ ಎಂದರೆ ಸಮಾನತೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಜಾತಿ ಎಂದರೆ, ನ್ಯಾಯ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದು. ಜಾತಿಯ ಮೂಲ ನ್ಯಾಯ ಕೇಳುತ್ತದೆ. ವರ್ಗದ ಮೂಲ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಮ ಭಾಗ ಕೇಳುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತುಂಕಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ನಮ್ಮ ಜಡ ಸಮಾಜ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಾಲನೆಗೆ ಬಂತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಚಲನೆಗೆ ಬಂದಂತಹ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಮತ್ತೆ ವರ್ಗ ಅಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಸಮಾಜ ಕೋರಾಹಲ ಅಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿರಳಿತ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವಾಗ ಶಾಂತಿ ಸುಭಿಕ್ಷ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ಜಾತಿಯ ಜಡತೆ ಬಿಗಿಯುತ್ತಾ ಬಿಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂತು. ನಾನು ಅಕಾಡಮಿಕ್ ಇನ್‌ಟ್ರಸ್ಟಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಂಬೂದಿರಿಪಾಡ್‌ರವರ ಸರ್ಕಾರ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು ಅಂದರೆ ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷ ಶುರುವಾಯಿತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಳಮಳ ಶುರುವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂಬೂದಿರಿಪಾಡ್ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವೇಶ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಏನು ಹೇಳಿವೆ ಕೇರಳ ಭಾರತದ ಬ್ಯುರೋ ಮೀಟರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನಂತರ ಜಾತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಇನ್ನೊಂದು ಸರ್ಕಾರ ಬಂತು. ಅಣ್ಣಾ ದೊರೈಯವರ ಸರ್ಕಾರ. ಅಲ್ಲೊಂದು ವರ್ಗದ ವಿರುದ್ಧ ಇಲ್ಲೊಂದು ಜಾತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷ ಶುರುವಾಯಿತು ಅಂದಕೊಂಡರು. ಭಾರತದೇ ಇಡೀ ಸಮಗ್ರ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೆಹಲಿಯ ಪ್ರಭುಗಳು ಮಣಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷ, ಜೋತಿಬಸೂರವರ ಸರ್ಕಾರ ಎರಡು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಗಳ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ದುರಂತ ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಡ್ಡುಟ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಇದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಂಟೇಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವ ಕೋರ್‌ಸೆಕ್ಯಾರ್ ಇಂತಹವುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಇಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಬಂದೆರಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ, ಈ ವರ್ಷ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ಇರಬೇಕೆಡೆ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀತಿನುಗುಣವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಇವತ್ತು ಏನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಂಡಿದ್ದರೆ ಏನು ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲೊಂದು ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರೇ ಹೊರತು ಇಂತಹದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಇಡೀ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಸರಣದಿಂದ ಕುಸಿದು ಬೀಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅತಿ ಪ್ರಸರಣ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೂಲ ಶತ್ರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಡತನ ತೊಲಗಿಸುತ್ತೇವೆ, ನಿರಾಧೋಗ ತೊಲಗಿಸುತ್ತೇವೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತೊಲಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಅತಿ ಇನ್‌ಫ್ಲೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಪಂಚದ ಹಲವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇನು ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇನ್‌ಫ್ಲೇಷನ್ ಅತಿ ಪ್ರಸರಣ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಸಾಯುತ್ತಿರುವವರ ಮೇಲೆ ಹೊರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲಿ, ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಲೋಚನೆ ಪೋಲೀಸನವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಸಮಾಜದ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾರಣ ಮಾತ್ರ ಇಡಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಂತೃಪ್ತಿ ಬಡತನದ ಬೆಂಕಿ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಪೋಲೀಸರು ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡ್ಡಟೆಸ್ಟ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಪುನುಷ್ಕ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎಲ್ಲಾ ದಾರಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ... It is in Hindu Paper.

.What does a man do when every step forward that he takes bring him back to the square one ?

What does a man do when he wants to work and cannot get a job ?

What does a man do when he knows craft or a trade but does not have the money to set himself up in business ?

What does a man do when he is caught in the vicious circle of poverty, despair and hopelessness ?

ಅಂದರೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬಿನ್ನಿ ಎಂದು. ಅದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್. ಹೋದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಬರೀ ಜಾಹಿರಾತು ಕೊಡಬಹುದೇ ವಿನಫ ಏನು ಮಾಡುವುದಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆ ಅಮೇರಿಕದ ಒಬ್ಬ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ 'Crime is as palpable as inflation' ಅಪರಾಧ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅಮೇರಿಕ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಏನು ಮಾರ್ಗ ಅವನಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಹತಾಸನಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ವಿರುದ್ಧ ತನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಏನೇ ಬಂದರೂ ತಯಾರಾಗಿ ತಲೆ ರೋಸಿ ಕುಂತ. ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಯಾವ ರೋಗಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹಣ ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದು ಜನಹಿತ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಏನೋ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ, ಯಾರದೋ ಅಶೀರ್ವಾದ ಇದೆಯೆಂದು ಯಾರು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ, ವಿರೋಧ

ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟು ದೂರ? ಕಲ್ಲು ಹೊಗೆಯತಕ್ಕವನಿಗೂ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೂ ಇರುವಷ್ಟೇ ದೂರ, ಚಳಿ ವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೂ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೂ ಎಷ್ಟು ದೂರ, ಅಷ್ಟೇ ದೂರ. ಗುಂಡು ಹಾಕತಕ್ಕವನಿಗೂ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೂ ಅಸಂತ್ಯಷ್ಟ ಜನರಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ದೂರ. ಆದರೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಎಸಿಯುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಗುಂಡು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ವೀರ್ತ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅಂತಹದ್ದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುವ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಕೂಡ ಬಡವರೇ ಅವರೇನೂ ರಾಕ್ಷಸರಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ದಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ದೇವತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಒಂದು ೭ ಜನ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳು ಒಂದು ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಗಿ ಏನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವೀರ ಕಮಿಷನ್ ಪೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಹೆಡ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳು ಒಂದು ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ತರಹ. ಹುಚ್ಚು ನಾಯಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು, ತಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಸಮಾಜ ರಕ್ಷಕರು ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ವಿರುದ್ಧ ಎತ್ತಿದರೆ ಅವರ ತಲೆ ಬದಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದ ಕಾನ್‌ಸೆಪ್ಟ್ ಏನಿತ್ತು ಅದೇ ಕಾನ್‌ಸೆಪ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೭ ಜನರನ್ನು ಸೆಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏನು ಕಷ್ಟ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅವರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿ ಸೆಸ್ಟೆಂಡ್ ಆದಮೇಲೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಸಂಬಳ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದಾಗ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಅವರು ಈ ತರಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“The Court wondered how a person was going to live without money after having been dismissed from service. Should a man be asked to commit dacoities or theft and put his wife into prostitution to earn some money, the Chief Justice asked.”

He observed: “We are interested in the safety of society. Persons without money to live will become a menace to society. Should they put their wives into prostitution to earn Money?”

The Chief Justice wondered how a dismissed employee would live in today's world of rising costs.

“What are people to do?”, he asked.

He observed there was a time when the paisa was going out of circulation. “Today, the rupee is going out of circulation.”

He added that at traffic signals even a beggar does not accept a paisa and “throws it back at you.”

ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟ್ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೀಳು ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಜನರನ್ನು ದಬ್ಬಿ ಅವರನ್ನು ಹೆತೋಟಿಗೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಪೋಲಿಸ್ ಬಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬದಲು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆ, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರೈತರು ಇವೊತ್ತು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಅವನಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಆದರೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬಹು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇವನಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ರೈತನು ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಅವನು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವನು ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇವನು ಅವನನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಇವನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅವನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಂದು ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಯಸ್ ಚಕ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸುಗ್ಗಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅನಂತರ ಮತ್ತೆ ಆಷಾಡ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಇದೊಂದು ವಿಶಯಸ್ ಸರ್ಕಲ್ ನಿಮ್ಮ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದ ಮೂಲ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಏನು ಒಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಟ್ಟಿ, ಜಾಸ್ತಿ ಲೈಟ್ ಹಾಕಿ ನಾಲ್ಕು ಮನೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತೇಪೇ ಹಾಕತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮೂಲ ಭೂತವಾದ ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆ, ಹೊಸ ಸಮಾಜ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಏನು? ನೀವು ಇವೊತ್ತು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೂಡಿ. ತಾವು ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬಡೆ ಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ನಾವು ಅನುಸರಿಸ ಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡ ಸ್ಕೂಲ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ನಾನು ಗಮನ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೇಳಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅದರ ಏಳಿವರೆ ಪರಂಪರೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಯಿತು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತೀರಾ? ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಥರಮೇಷನ್ ಸ್ಕ್ಯೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ೧೫ ಸಾವಿರ ಜನ ಸ್ಕೆಂಪಂಡರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಂದಾಜು ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನ. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೨೦ ಸಾವಿರದಂತೆ ೨೦ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ, ೪ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಡವಾಳ ಬೇಕು. ಬಾಡವಾಳವನ್ನು ಯಾರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತಕ್ಷರವಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಇದೆಯೇ? ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದವರದು ಆಗಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರದು ಆಗಲಿ, ಆ ಯೋಜನೆ ಇದೆಯೇ? ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಮ್ಯಾನ್ ಪವರ್ ಏನಿದೆ, ಇವೊತ್ತು ಬಾಯ್, ಅಂಡ್ ಗರ್ಲ್ಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಟುಗಿದರ್ ಮ್ಯಾನ್ ಪವರ್ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಆಗಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಆಗಲಿ, ಯೋಜನೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ, ಆಗಿದ್ದಾಗ ಬೆಳೆಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮೊಳೆ ನೆಯ್ಯಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಜನರು ಚೆಂಪಳ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೀಸ್ ವಾಲ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ನೀವು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಷ ವರ್ಷ ನಿರುದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅನಕ್ಷರ ಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ೨೦೦೦ ವರ್ಷದ ಇಸವಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ೧೯೮೧ನೇ ಇಸವಿ ಇನ್ನು ೧೯ ವರ್ಷ ಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ೩೯ ವರ್ಷ ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೂ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ೧೯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಬಹಳ ಜನರು ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇರುವವರ ವೈಕಿ ಯಾರೂ ಮಾನಸಿಕ, ದೈಹಿಕವಾಗಿ, ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಉಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ೧೯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನೀವು

ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಮಂಚರ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಜನ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿದ್ದೇ ಇಂತಹವರನ್ನು ಅರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಎಂತೆಂಥವರನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗವಾತ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬೇರೆಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ತಮ್ಮ ಬಡ್ತಿ ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ರೈತರು ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಕ್ಯಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಾಲಭ್ಯಾಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಈ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೀರಾ? ಈಗ ರಾಗಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಇಲ್ಲ. ಜೋಳ ಸ್ಟಾಕ್ ಇಲ್ಲ ಏತಕ್ಕೆ ಸ್ಟಾಕ್ ಇಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ್ದೀರಾ? ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಏತಕ್ಕೆ ಸ್ಟಾಕ್ ಇಲ್ಲ. ಮಳೆ ಹೋಯಿತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಈಗ ಹೇಳಿದರೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಲೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ೬೦-೭೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ೯೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು, ರೈತರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪರ್ಜೆಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ಟ್ಯಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು, ಹಳ್ಳಿ ಜನರು ರಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು ರಾಗಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಎಂಥವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಅಂದರೆ, ಬಡವರು ೫ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು ಅದೇ ರಾಗಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಕರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ೯೦ ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಾಲಿಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಈಗರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಎಂಥ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೪. ೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇನ್ನು ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ದರೂ ಒಂದು ಕಾಲದ ಗಡುವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರೌಲಾಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ, ಇದು ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಗೇಣಿದಾರ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕ. ಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಬ್ಬ ರೈತನ ಒಂದು ಕಾಲಿಗೆ ಹಗ್ಗ ಬಿಗಿದಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೈತನ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಗ್ಗ ಬಿಗಿದಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ನೋಡಿರಬಹುದು, ಒಬ್ಬ ವಕೀಲ ತಾನು ನಡೆಸುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕೇಸನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಕಕ್ಷಿದಾರ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಕೇಸನ್ನು ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ಅಡ್ವರ್ಸ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ತಮಗೇನಾದರೂ ಇದರ ಅನುಭವ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನನಗೆ ವಕೀಲನಾಗಿ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲ. ಕಕ್ಷಿದಾರನಾಗಿ ಇರಬಹುದು. ನಾನೇ ಇರಬಹುದೇನೋ ಅಂತ ನಿದುಗೆ ಅನಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನೀವು. ನೀವು ಅಂಥವರಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ “ಇದನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಇದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ವಿಜಯಗರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಜನರ ಗಮನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದರ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ; ಸಾರಾಯಿ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ, ಆಲ್ಕೋಹಾಲ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ, ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಫರ್ಮಲ್‌ಪ್ರಾಂಟಾ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಹೂವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿದ್ದೇವೆ, ವಿಜಯನಗರದ ಜೇಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಹೇಗೆದೆ ಅಂದರೆ, ಯಾವನ ದರೂ ಒಬ್ಬ ಪಿಕ್‌ಪಾಕೆಟ್ ಮಾಡುವವನು, ಜನರಿಂದ ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೇಬು

ಕತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ನೆಪ ಹೂಡಿ ಒಂದು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸುತ್ತ ನಿಂತ ಜನರ ಗಮನವೆಲ್ಲಾ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಪಿಕ್‌ಪಾಕೆಟ್ ಮಾಡುವವರ ಕಡೆಯವರೇ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ಜನರ ಜೇಬನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಜನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಜೇಬು ಕಟ್ ಪಾಕೆಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಅದರಂತೆ ನೀವು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ನಾವು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜನಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಕೊಡಿ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ, ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಇರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ವಿಜಯನಗರದ ಗತ ವೈಭವವನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ೧೫೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಂಪಿ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿತ್ತೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಈ ಗತ ವೈಭವ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಗತ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಏನು ಬೇಡ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಖಲಾಯುಗದ ಜನರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ. ಚಾಕು ಇೂರಿ ಸೈಕಲ್ ಚೈನಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನಗಳು ಹೊಡೆದಾಟ ಬದಿದಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಯಾರು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ಕೊಡದ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಮುಂಡಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತವೆಯೇ? ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನೀವು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನಗಳಿಂದ ಟೀಕೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ನೀವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ನೀವು ಈ ಕಡೆ ಗಾಂಧಿ ವಾದಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ, ಆ ಕಡೆ ಗಡುಸುತನದ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. —ಹಾಗಾದರೆ ತಮ್ಮದು ಯಾವ ವಾದ ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್. —ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನಾನು ಈಗ ಎಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟು ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಅವರೇಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಆಯವ್ಯಯ ಭಾಷಣವನ್ನಾಗಲಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಭಾಷಣವನ್ನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಆಗ ಅವರ ಕೈಗೆ ಯಾವ ಕಾಗದವೇ ಆಗಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಅದನ್ನು ಹರಿದು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. —ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಶಾಂತವೇರಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್. —ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಕಛೇರಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತು ಬಿಸಾಡಿ, ಗಾಜು ಹೊಡೆದು, ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಜಖಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪೊಲೀಸರು ಬಂದಾಗ ಅವನು ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ನಿಂತಕೊಂಡ...

ಶ್ರೀ ಮಗಳೂರು ಆನಂದರಾವ್. —ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ, ನಾವು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್. —ನೀವು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ನಾನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಅವರು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್. ಅಂದರೆ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಲು ಯಾವ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ತಾವೇ ಕೃತಕ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಬೆತರು ಸುರಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅನಿ

ವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮೆಷಿನ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ೧೮ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ೧೬ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಹೆಂಗಸರಾಗಲಿ, ಗಂಡಸರಾಗಲಿ, ಹುಡುಗರಾಗಲಿ, ಹುಡುಗಿಯರಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಸ್ವತಃ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಇದು ಅವರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರೇ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆಸ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಪಾಠ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರು ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ದುಡಿಯಲೇಬೇಕು ಎಂದರೆ ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎತ್ತ ಸುತ್ತುವರೆದು ಬಂದರೂನೂ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದರೂನೂ ಅವರಿಗೆ ಜನಪದ. ಶಿವದಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ದಬ್ಬಿ ಗುಡಿಯಮುಂದೆ ಕೂಡಿಸಿ ಗಂಟೆಹೊಡೆತ ತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಮೀರುವಂಥ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಆ ದೇಶದ ಸಬಲ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಮ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಪೋಲೀಸ್ ನವರು ತುಂಟೆಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ನೂರು ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಆ ದೇಶದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಕಾಣುವುದೇ ಅಪರೂಪವೆಂದರೆ ಆ ಶಿಸ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು. ಅವರಿಗೆ ಆ ಒಂದು ಸಂಯಮ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯರೇ. ಆದರೆ ಅವರು ಭೋದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮೀರಿದಂಥ ಮಾನವ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೊದಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಶ್ರಮದ ದುಡಿತವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಜಪಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಶ್ರಮದ ದುಡಿತವನ್ನು ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥ ಜನರನ್ನು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಜಪಾನ್. ಜರ್ಮನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಜಪಾನ್ ದೇಶದಿಂದ ನಾವು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಕೊನೆಯಕ್ಕೆ ಜೈನಾ ದೇಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಒಂದು ಡಿಕ್ಟೇಟರ್‌ಶಿಪ್‌ನಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ತಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಉಳಿಯುವುದು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಮಾಡಿದರು? ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ತಂದಾಗ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದು ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಈ ದೇಶ ಮೂಲಭೂತ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಏನಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಅನುಶಾಸನ ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಟಾಟಾ ಬಿರ್ಲಾಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಯಾರು ಇವರ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡವರು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ಬಿರ್ಲಾಕರರು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅವರ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಆಗಬಾರದು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅವರು ಒದೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ನೀವು ಆಳಲಾರಬಾರದು. ಇದು ಅವರ ಅನುಶಾಸನ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಡಿಕ್ಟೇಟರ್‌ಶಿಪ್‌ನಿಂದ ಏನು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸುಳ್ಳು. ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಜನರು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಏನು ಇದೆ ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಯಾರಿಗಿ ಗಿ ನಿಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್. ನಿಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಈವತ್ತು ನೀವೇ ಹೇಳಿದಿರಿ ಮನೆಗಳ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು. ಇನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಮುಂದೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಬಡಜನರನ್ನು ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅಂಥ ಹತೋಟಿ ಮೀರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು ರವರು ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರೇ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು

ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ ಅಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರೇ ತಮ್ಮ ಕಸ್ತಡಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹರಿಜನರಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೋ, ಅಂಥ ಮಹಾತ್ಮೆಯು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ರವರಂಥ ಒಬ್ಬ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಕಣ್ಣು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಪೇಪರ್ ಓದಿದ ತಕ್ಷಣ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಒಂದು ರೇಪ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೊಲೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅವರೇ ಪೋತ್ಕಾಡೆ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇವತ್ತು ಶಾಸಕರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊಡೆದರು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಶಾಸಕರು ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶಾಸಕರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದು ನೀವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಎಲ್ಲಿ ಕುವೈಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆಂದರೆ ಸದಾಶಿವನಗರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ, ಏರ್ ಕಂಡೀಷನ್, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಫ್ಯಾನ್ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿದ್ದು ಶಾಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಶೋಕ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಪ್ಪು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಪ್ಪೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ ಗಲಾಟೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಸಮಾಜ ಕೊಳಿತು ಕೊಳಿತು ನಾರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಾಜ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಶಾಂತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಕೊಳದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಒಳಗಡೆ ಹುಳುಗಳು ಬಲಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಕೋಟಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹುಳುಗಳು ಬಲಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಯಾರೋ ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಸೆದಾಗ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ತಳಮೇಳಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ, ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಅದು ಹಾರಿ ಅವರು ಫಾರಿಂಗ್‌ಗೊಂಡು ಕೊಳದಲ್ಲಿ ತಳಮೇಳ ಉಂಟಾದಾಗ ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಹುಳುಗಳಂತೆ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಮತ್ತು ಶಾಂತವಾದಾಗ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜನ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಒಂದು ಸಾರಿ ಶೇಕ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಂಥ ಅನುಶಾಸನವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅದು ಮುಗಿದಿತ್ತು ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಒಂದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಗಬಹುದು. ರಾಜಕೀಯಾರ್ ಸಿನಿಮಾ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಅಂಗಡಿಗೆಗಳಿಗೆ ಎಸೆದು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾವಾಣ್ಣಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲೋ ಬೈಡ್ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲೋ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಗಡಿಗೆಗಳು ಲೂಟಿಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಬಂದು ಹೊಡೆದು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ ತಾವೂ ಏಟು ತಿಂದು, ತಮಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಫಾರಿಂಗ್‌ಯಂಟಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಗಾಗಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಇಳಿಯಿರಿ. Let disorder come. Let us not bother about it. Let us not worry about it. ಅಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ನೀವು ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡುವುದಾದ ಮನೆಗೆ ಗೊಟನೆಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಏನೋ ತೇವೆ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇನ್ನೂ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬಲ ಅದನ್ನು ಮುಗ್ಧ ಜನರು, ಮೋಸವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಧರ್ಮಪ್ರಧಾನವಾದುದು. ಧರ್ಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ತಪಸ್ಸು ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಮಳೆ ಜೋರಾಗಿ ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲು ತಾಡವಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಜನರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ರಸ್ತೆಗಿಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಸಿಡಿಲು ಮತ್ತಷ್ಟು ಜೋರಾಯಿತು. ಗಡಿಮುಂದೆ ಒಂದು ಮರ ಇತ್ತು. ಸಿಡಿಲು

ಮತ್ತಷ್ಟು ಜೋರಾದ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟು ಜನರ ಪ್ರೇಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರೂ ಪಾಪಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೊಡೆದರೆ ಸಿಡಿಲು ಅವನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೊಡೆಯಲಿ ಸತ್ತರೆ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಸಾಯಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಯುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿಂತರು. ಯಾರಿಗೂ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಪಸ್ಸು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಒಬ್ಬರಾದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿನ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಹೋಗಿ ಬಂದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಆ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ನೀನು ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಾನು ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಬೇಡ ಎಂದರೂ ಅವರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಯೋಗಿ ಹೋಗಿ ಆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತ. ಆ ತಕ್ಷಣವೇ ಅಲ್ಲಿನ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಸತ್ತು ಹೋದರು, ಆ ಮರಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ಯೋಗಿಯ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಜನರ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಯೋಗಿ ಹೋಗಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಹೋದಾಕ್ಷಣ ಇವರಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆಯತು. ಒಂದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಜನರು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅಂತಹ ಒಂದು ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಕೂಡಾ ನೀವು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಂದರೆ ಅಥವಾ ಆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಹೋದರೆ ನೀವೂ ಕೂಡಾ ಆ ಜನರೆಂತೆ ಭಸ್ಮ ಆಗುತ್ತೀರಿ. ಈ ಸಿಡಿಲೂ, ಗುಡುಗಿನ ಭಯ ಏನಿದೆ ಅದರ ಕಲ್ಪನೆ ನಿಮಗೆ ಇರಲಿ, ಯಾವುದೋ ತಪಸ್ಸಿನ ಬಲದಿಂದ ತಾವು ಸಮಾಧಾನ ಪಡುವುದು ಬೇಡ. ಅದರ ಮೇಲೆ ದೇವರು ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಆ ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜನರು ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಬಾಡಗಿ.—(ಸದಲಗ) ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ೧೯೮೦-೮೧ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಭಾಷಣ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಇಲಾಖಾವಾರು ಹಣ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಆಯಾ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೊಸಿರುವುದು ಖರ್ಚು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ತರಹದ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬರದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹಾ ನಾವು ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಎಂದರೆ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಮಳೆ ಅಥವಾ, ಈ ರೀತಿಯ ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಂದ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ವರ್ಷದ ಒಂದು ಘಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡಾ ಜನಜೀವನದ ವಿಕಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಒಂದು ಆದರ್ಶ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಜನ ಜೀವನದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಖಾತೆಯಾಗಲೀ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮೊಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ವಿವಿಧ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಅದರ ಸರ್ವ ಭಾಗವೂ ಬೇರೆಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ವಿಕಾಸದ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತಹ ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದಂತಹ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಅವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಿತ್ತು. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಅವುಗಳ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಏನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ? ಅವುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವರು ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲ. ದಿಂಡಲಾಮೆನ್‌ಗಳು ಎಂದು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಕಮಿಷನ್ ಬಜೆಟ್, ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ನಂತರ ಏನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ? ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾದಂತಹ

ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಶಾಖೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು, ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ, ರಿಕ್ಷಾ ನಡೆಸುವ ಕಸಬುದಾರರಿಗೆ, ಬಡಗಿ, ಕಮ್ಮಾರರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ? ತಾವೇ ನೋಡಬಹುದು ; ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು, ಇಷ್ಟಲ್ಲೇ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ವ್ಯವಹಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಇದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಯಾರಿಗೆ ಸಾಲ ಬೇಕು ಅವರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ, ಯಾರು ಲೇವಾದೇವಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಯಾರು ಲಾಭ ಬಾಡಕರಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಇರಬಹುದು. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲಕ ನೂರಾರು ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿ ಜನ ಹೈಡಲ್ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಸುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಅದರಿಂದ ಡೈರಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದು ಅದು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭದ ಒಂದು ಉಪದಂಧೆಯಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಮಾಡುವ ಒಂದು ಉಪದಂಧೆ ಇದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಂದ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದರಿಂದ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಗತಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಆಗಬಹುದು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನೈತ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಿದ್ದು, ಕೆಲವು ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡಾ ೬೦ ತೆಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗಿವೆ. ಇನ್ನು ೬೦ ತೆಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಸಿಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಡಚಣೆ ಇದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಪಡುವುದು ಬೇಡ. ಒಂದು ದಿನ ತಡವಾಗಿಯಾದರೂ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಅವರ ಕೀರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜನತಾ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ನಿಜ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಕಳೆದ ಯಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ, ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಹರಿಜನ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ ಸಿಗದೆ ೧೫ ಕೇಸಸ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಅಪಲಂಬನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ನ್ಯಾಯ ಖಾತೆ ಮತ್ತು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೫-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಹರಿಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಜಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಜಮೀನಿನವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇ ತರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪದೇ ಪದೇ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇಂಥಾ ಕೇಸಸ್‌ಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಟಾಪ್ ಪ್ರಿಯಾರಿಟಿ ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಟೀಕೆಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಪೂರ್ವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕಾ

ದಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಂವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು, ಆ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಂವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಹೋಮ್‌ಗಾರ್ಡ್‌ ಆವರನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಆ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಂವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಉದ್ಯೋಗ ದೃಢೀಕರಣದ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹಕರವಾದಂಥಾ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅವಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ; ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸದ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಒಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಾಸ್ತುಲಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದು, ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಒಳಗಾಮಗಳ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸುಧಾರಣೆ, ಇಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಂಥ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬರಬೇಕೋ ಅದು ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾಗೃತಿ ಮೆಚ್ಚಿಸುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಪೂ ಕೂಡ ಜಾಗೃತಿಗೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಆಯಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ದೊರಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮುನ್ನ ಏನು ಎಂದು ಯಂತ್ರ ಇದೆ ಹಾಗೆ ಆ ಯಂತ್ರ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಂಥಾ ೬೫ ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಸ್ವಯಂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾಗೃತಿಯಾದರೆ ಅದರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ, ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಬಲಾಫಲ ದೇಶವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಇತರ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೇಂದ್ರದ ವರೆಗೂ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ೩೦ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಯಾವುದೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ನೋಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ, ಮತ್ತು ನೈಜ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಅವನತಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಸಾಧಿಸಿದಂಥಾ ಪ್ರಗತಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಅವನತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಆದರೆ ವೈಸದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು, ಮತ್ತು ಇತರ ನೆರವುಗಳು ಮತ್ತು ಅಡ್ಡಕಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಬಡ್ಡೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹಕರವಾದಂಥಾ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದಂಥಾ ಅನೇಕ ತರಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಂಥಾ ಬಡ್ಡೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನ ಲಾಭವನ್ನು ನಾವು ಜಾಗೃತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಒಂದು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮಾದರೇ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದುಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹಲವು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ (ಅಂಕೋಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಶಿಸ್ತಿನ ವರ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೆಂದ ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಸೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿಗೇನೇ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಖಂಡಿತ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಏನಿಂದರೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರೇ ತೇಗಾ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಗಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ನಾನು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಏನೇನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಯಾವ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಬ್ಬರ್ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಇದು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈಗ ೫೦ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಏತಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ರಬ್ಬರ್ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಇದು ತುಂಬಾ ವರಮಾನ ಬರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ; ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ; ಎಂದು ಖಂಡಿತ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡು ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನೆ ಯನ್ನೂ ಕೂಡ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಣತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಮರ ಮತ್ತು ನೇರಳೆ ಮರ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುವಂಥಾ ಉದ್ಯೋಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಣವನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನೆರವನ್ನಾಗಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ೩೦೦ ಎಕರೆ ಅಡವಿಯನ್ನೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಿರಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ಜಾಗ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೫ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಾಣಿ ಮರವನ್ನು ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಮರವನ್ನೂ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖಂಜೂಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಗಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಖಂಜೂಸ್ ಅಂದರೆ ಏನು? ಅದು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ನನಗೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಖಂಜೂಸ್ ಅಂದರೆ ಜಿಪುಣತನ ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥ. ಈ ಒಂದು ಖಂಜೂಸ್ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದೊಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್

ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀವು ಯಾವ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ.

ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ನಾವು ೧೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ೧೦ ಪೈಸೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಟ್ಟಂತ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿಗೆ ನಾವು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿ, ಯವರು ಕೂಡ ಬಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾಗಿದ್ದೆವು ಅಂದರೆ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ ಮತ್ತು ನಾರ್ತ್ ಕೆನರಾ ಎರಡೂ ಬಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅವು ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸೌತ್ ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೆ ಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟುಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲ- ದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಬೇರೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ನೀಲಗಿರಿ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಾನಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮರಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬೆಳೆ ದಿವೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ದಟ್ಟ ಅಡವಿಯು ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಅಡವಿಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲ ದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ೨ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಹೊಗಳಿ ಬಂದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ ರೈತರು ಶೇಂಗಾ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ಈ ಬಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕ ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಯಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ಇಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಡ್ ವಾಟರ್ ಅಂದರೆ ನೆಲದ ಒಳಗೆ ಅಂತರ್ಜಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ಜನರಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಧನೆಯಾಗಬೇಕು. ಆ ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನೂ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಹೊರತೆಗೆದು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೂ, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚು ಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬಡತನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಜಪಾನ್ ದೇಶದಿಂದ ಒಬ್ಬರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ತಯಾರು ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಾಳುಮೆಣಸನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಯೋಜ ನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ದುರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂಥ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೊರತೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬೇಕು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರ ಬಂದರು ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯ ಕುಂಟಿತು ಇದೆ. ಬಾಕಿ ಕಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಈ ಕಾರ್ಯ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಂದರು

ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಈ ಬಂದರನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೇ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು. ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಎಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಡವರ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ತುಂಬಾ ಅಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಎಂದು ಗಾದೆಯಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ನೆದರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬಡವರಿಗೆ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳು ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಿಗೆ ಈ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಸದುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ಯಾ, ಜೂಜು, ಒ.ಸಿ. ಆಟ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸರೂ ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪೋಲೀಸರು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಜನರು, ಬಡವೃತ್ತರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ನೆರೆಯಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಜನರಿಗೆ ಈ ಪೋಲೀಸರೂ ಬೇಕಂತಲೇ ಬಹಳ ತ್ರಾಸನ್ನು ಅಥವಾ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಡಜನರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾಗರಿಕರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹಣವಂಥ ಜನರಿಂದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರಪರಾಧಿ ಬಡಜನರನ್ನು ಹಿಂದುಮುಂದೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಲಾಕೌಪಿಂಗ್ ಹಾಕಿ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದಹಾಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಈ ಜೂಜುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯೋದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ ಖರೀದಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಹೀಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋದಂಥ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂಥ ರೇಷ್ಮೆಗೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಯನ್ನು ಯಾರು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರು ಮಾತ್ರ ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯೆ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.— ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಳ ಅದನ್ನು ನಾನು ಬಹು ಪ್ರೀತಿಸೇ. ಆದರೆ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆ ಉಡುವವರ ಹತ್ತಿರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬುಷ್‌ಪರ್ಕ್ ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೇಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ೧೦—೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲು ಜನರು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೋ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿರುವ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ ಉಡುವ ಜನ ಏನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ. — ಜನರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವರಮಾನ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಟ್ರೈಡ್ ಡೆವೆಲ್ಪ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

(ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು)

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯೆ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.— ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಬಡಜನಗಳಿಗೆ ದೊರಕುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕರವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಲೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಏನು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಡೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು

ಒದಗಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತು ನಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI D. DEVARAJ URS.—The point that was mentioned by the hon. Minister for Finance with respect to the levy of tax on Silk (powerlooms and handlooms) in Karnataka, I would like the government to keep in mind a couple of important aspects. Sir, the Karnataka State has all along been the main producer of Mulberry silk. More than three-fourth of total Mulberry Silk is produced in Karnataka. Of late, in Andhra Pradesh, about a few years back, there were hardly hundreds of acres. To-day, it is more than 30,000 acres. It is the same thing in Tamil Nadu. It was stated that this tax will be reflected in the increase in prices of silk cloth. If that was the case, in a way, we could have accepted it. No doubt, it is not going to increase the price, but the silk production will be affected since outside production will come in. Secondly, when they put more taxes on powerlooms and handlooms, it is cocoon market that suffers. If the cocoon market suffers, it is the producer again who suffers. I request the government to please bear in mind all these factors before they oversimplify by saying, it is not going to be reflected in cloth price and only the people who purchase the silk will be affected. It is not so simple. If that is so, why did you levy this Coffee surcharge. This is to be paid by certain class. We could have said that it is going to affect the coffee drinkers. This is not the argument. Generally, the sericulture is an industry in areas of low rainfall and scarcity areas like Belgaum, Dharwad, Bijapur, etc. Therefore, it may not be advisable to put this tax at this stage.

Statement by Minister

re :- Fire Accident at Devaraja Market, Mysore.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಗರಾಡಳಿತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿನ್ನೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇವತ್ತು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

SRI DHARAM SINGH (Minister for Housing & Urban Development).—Sir, I wish to make the following Statement :—

At 10-30 in the night on 24-3-1981 I got a message that fire had broken out in the Devaraja Market at Mysore. Immediately I contacted Mysore. I was told that all the officers were away at the Market premises. Ultimately, at about 10-45 in the night I got the